

Lokal och funktionsprogram

**För ombyggnation av Ringgårdens vård- och omsorgsboende
för äldre i Ringarum**

Inga-Lill Malmsjö
September 2018

Innehåll	Sida
Bakgrund	5
Lokal och funktionsprogrammet	5
Vård- och omsorgsboende	5
Tillagningskök	5
Hemtjänstverksamhet	5
Hälso- och sjukvården	6
Tillgängligt boende för äldre	6
Ringarums skola och fritidshem	6
Allmänna förutsättningar	6
Mark och exteriör	6
Transporter	6
Planlösning	7
Tillgänglighet	7
Lägenheter och verksamhetslokaler	7
Gemensamma utrymmen	7
Funktionskrav på Lägenheten	7
Lägenheten i sin helhet	7
Hygienrum	8
Gemensamma utrymmen för en enhet	9
Korridorer	9
Mottagningskök	9
Matrum	10
Vardagsrum och TV- rum	10
Sköljrum och städtrum	10
Förråd	10
Expedition, medarbetare	10
Wc,medarbetare	11
Tillagningskök	11
Gemensamma utrymmen för alla verksamheter i fastigheten	11
Klädvårdsrum	11
Bad- och välmåenderum	12
Aktivitets- och samvarorum	12
Matsal/samvaro/cáfe	12
Expedition, enhetschef	12
Expedition, hälso- och sjukvård	12
Expedition, administrativa medarbetare	12

Expedition, hemtjänst	13
Hjälpmedelsförråd	13
Personalrum/lunchrum/mötesrum	13
Grupprum	13
Omklädningsrum, damer	13
Omklädningsrum, herrar	13
Vilrum- och samtalsrum	13
Gästrum	14
Lägenhetsförråd	14
Städrum	14
Gemensamma funktionskrav för hela vård- och omsorgsboendet	14
Möbler	14
Traverser och takliftar	14
Tvättställ	14
Dörrar	15
Funktionskrav för yttre utformning och entré	15
Entré	15
Rullstolsvätt	15
Varumottagning	15
Förråd, säsong	16
Funktionskrav på färgsättning och material	16
Färgsättning	16
Material	16
Fönster och glas	16
Ljus och belysning	16
Golv	17
Funktionskrav på teknik och säkerhet	18
Skalskydd	18
Brandskydd	18
Låssystem	18
Larm	19
El/tele/data/teknik	19
Reservkraft	20
Ljudmiljö och akustik	20
Ventilation och temperatur	20
Funktionskrav på utemiljö och sophantering	20
Utemiljön	20
Parkeringsplatser	21

Cykelparkering
Soprum

21

21

Lokal och Funktionsprogram för Ringgårdens vård- och omsorgsboende

Bakgrund

I boendestuderingen som genomfördes 2015/2016 framkom att vård- och omsorgsboendet Ringgården i Ringarum är i behov av renovering och eventuell tillbyggnad för att bli ett modernt och anpassat vård- och omsorgsboende för framtida behov. Ett boende som innehåller 30 moderna lägenheter för äldre, gemensamhetsutrymmen och lämpliga personalutrymmen.

Som en del av Valdemarsviks kommuns satsning för att tillgodose behovet av goda bostäder för äldre har kommunen beslutat att genomföra en förstudie i samarbete med Riksbyggen. Studien ska belysa förutsättningar och möjligheter att skapa ett anpassat vård- och omsorgsboende på Ringgården i Ringarum.

Lokal och Funktionsprogrammet

Programmet ska ses som vägledande för planering och projektering vid ombyggnation av Ringgårdens vård- och omsorgsboende. Programmet omfattar de funktioner som lokalmässigt finns i fastigheten samt verksamheter som samverkar med vård- och omsorgsboendet. Dessa funktioner är tillagningskök, hemtjänstverksamhet, hälso- och sjukvård, lokalsamverkan med skolan samt närliggande seniorboende.

Vård- och omsorgsboende

Vård- och omsorgsboende är ett boende för äldre med stort omvårdnadsbehov dygnet runt. Boendemiljön är utformad så att den underlättar för människor att leva så självständigt som möjligt.

I boendet erbjuds efter biståndsbeslut personlig omvårdnad, service, hälso- och sjukvård upp till specialistsjuksköterske-, fysioterapeut- och arbetsterapeutnivå.

Ringgårdens vård- och omsorgsboende innehåller 30 lägenheter varav två parboenden, med tillhörande verksamhetslokaler. Inom vård- och omsorgsboendet finns tre enheter varav två enheter med sammanlagt 19 lägenheter för personer med demenssjukdom samt en enhet med 11 lägenheter för personer med stort omvårdnadsbehov.

Förutom lägenheterna finns rum och lokaler i olika storlek för social samvaro som uppmuntrar till både formella och informella möten. Dessa ska kunna användas flexibelt för olika former av aktiviteter, inneträning mm.

Tillagningskök

Inom Ringgården inryms kommunens kostverksamhet som tillagar och levererar mat till vård- och omsorgsboendet på Ringgården, Gusums äldreboende, matdistribution till personer i ordinärt boende i Ringarum och Gusum samt till skolor och förskolor i Ringarum och Gusum.

Hemtjänstverksamhet

Människor ska kunna bo kvar i sitt eget hem så länge som är möjligt och önskvärt. Vid behov och efter biståndsbeslut utför hemtjänsten både omvårdnadsinsatser och serviceinsatser både dag och natt. Den boende kan också få stöd genom matdistribution, avlösarservice,

trygghetslarm och andra tekniska hjälpmedel för att möjliggöra för den enskilde att i större utsträckning klara sig själv. Hemtjänsten är samlokaliserad med vård- och omsorgsboendet och hälso- och sjukvården vilket underlättar samarbete och samverkan mellan verksamheterna. Personalutrymmen och möteslokaler samutnyttjas av verksamheterna inom fastigheten.

Hälso- och sjukvård

Kommunens hemsjukvård ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatser i ordinärt boende, vård- och omsorgsboende, LSS-boende, daglig verksamhet samt dagverksamhet. Ansvarig sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut för Ringgårdens vård- och omsorgsboende har expedition och förråd på Ringgården.

Tillgängligt boende för äldre

I nära anslutning till Ringgårdens vård- och omsorgsboende finns en fastighet med tolv lägenheter fördelade på två plan, med privat fastighetsägare. Ett boende som är anpassat till äldres behov av såväl god tillgänglighet inomhus och utomhus som behov av trygghet och bekvämlighet. Vid behov och efter biståndsbeslut erbjuds boende insatser i form av hemtjänst och hemsjukvård.

Närheten till vård- och omsorgsboendet ger möjligheter till ökad samverkan mellan fastigheten och Ringgårdens vård- och omsorgsboende kring bland annat gemensamma aktiviteter och gemensamma måltider.

Ringarums skola och fritidshem

Inom Ringgårdens fastighet inryms med separat ingång matsal med kapprum och wc. Skolbarnen äter lunch och fritidshemsbarnen äter mellanmål i den gemensamma matsalen. Övriga tider finns möjlighet för boende inom vård- och omsorgsboendet att disponera matsalen för olika former av aktiviteter. I anslutning till matsalen finns ett litet café för boende och besökare.

Allmänna förutsättningar

Mark och exteriör

Vård- och omsorgsboendets utemiljö ska vara anpassad till personer med kognitiv svikt, intellektuella funktionshinder och syn- och hörselskador. Vård- och omsorgsboendet ska vara lättillgängligt från tomtmarken med undvikande av nivåskillnader och trånga passager. Trygghet är av stor vikt, vilket måste beaktas i utformning, markplanering och planering av belysning.

Transporter

Transporter av tvätt och mat och övriga leveranser liksom sophantering ska vara åtskilda från de boendes entré.

Planlösning

Generellt gäller att boendemiljön ska ha mycket god tillgänglighet samt vara överblickbar och lättorienterad. Det ska vara lätt att förflytta sig självständigt in och ut ur huset oavsett funktionshinder. Enkla rumssamband, korta korridorer och generösa ljusinsläpp eftersträvas. Funktionerna ska också vara estetiskt tilltalande och ge en känsla av hemmiljö.

Tillgänglighet

För att skapa god framkomlighet med rullstol krävs väl tilltagna mått på vändplatser och mötesplatser. Såväl den egna lägenheten som gemensamhetsytor och utemiljö ska vara fullt tillgängliga för personer med olika hjälpmedel såväl inom - som utomhus. Trösklar ska undvikas och nivåskillnader ska minimeras.

Entrédörrar ska förberedas för dörrautomatik. Detta behöver beaktas tidigt i projekteringen för att placeringen av armbågskontakter ska kunna optimeras. Armbågskontakter placeras logiskt i förhållande till dörren så att personer i rullstol kan använda denna utan att få dörrbladet på sig. Enkla utrymningslösningar krävs, då många personer i boendet kan behöva hjälp av medarbetare i nödsituationer.

Lägenhetsdörrarna ska vara breda och ljuddämpande. Alla dörrar ska vara så breda att man lätt kan komma in med säng, rullstol, rollator och med ledsagare.

Lägenheter och verksamhetslokaler

Lägenheterna och verksamhetslokalerna ska vara välfungerande för både boende och medarbetare. Ur arbetsmiljö- och hygiensynpunkt är det betydelsefullt att rum och funktioner placeras i lämplig följd.

Gemensamma utrymmen

Gemensamma utrymmen ska vara centralt belägna och planeras så att de boende kan överblicka sin miljö och lära känna den. Lägenheterna ska vara lätt möblerbara och utformas så att de boende kan leva sitt liv så självständigt som möjligt.

Såväl lägenheter som gemensamma samvarorum ska betraktas som hemmiljö och de boende ska kunna sätta sin personliga prägel på interiören. Det är också av stor vikt att medarbetarna får en god ergonomisk arbetsmiljö i boendets samtliga delar.

Funktionskrav på lägenheter

Lägenheten med digitala titthål på ytterdörren

Lägenheternas storlek varierar mellan 31-34 kvm inklusive hygienutrymme på ca 5 kvm. Hela lägenheten ska vara tillgänglig för personer med behov av olika hjälpmedel. Vid stor omvårdnad ska två medarbetare kunna ge omvårdnad i lägenheten.

Ytskikt ska väljas för hög slitstyrka och god hygien för att ge en trivsamt och hemliknande miljö.

Lägenheten ska förutom säng och nattduksbord ha utrymme för boende att möblera med några egna möbler. Hall med möjlighet att vända en rullstol. (möbler ansvarar verksamheten för).

Lägenheten innehåller en mindre pentryenhet med en öppen front så att rullstolsburna ska komma intill, förlängt greppvänligt handtag till vattenkranen med låsbar vinkling över diskho, överskåp, kylskåp, el-kontakt med timer, avlastningsbänk i närheten av eluttag, låda för bestick, digitala läkemedelsskåp och inbyggd sprithållare.

I lägenheten ska finnas garderob, förvaringsskåp, hatthylla, värdeskåp, städsåp med strykbräda.

Anpassat till sängens olika placeringar ska i taket finnas taktraverser. Sängen ska kunna placeras för att tillgodose en god arbetsmiljö. Rullstol och personlyft ska få plats bredvid sängen. Fönstren ska förses med mörkläggningsgardiner.

Kontakter för installation av individuell teknik. Eluttag vid fönster för trivselbelysning.

Eluttag vid sängplatsen placeras med tanke på flexibel möblering för sängen.

Allmänbelysning i hall samt centralt placerat lamputtag i rumstak. Lamputtag även till matbordslampa. Alla el-uttag ska vara låttåtkomliga liksom el-uttag för tv, dator och larm. Krokar och annan anordning ska finnas för att hänga upp rockar och lyfthjälpmiddel.

Hygienrum

Hygienrummet följer Boverkets standardbestämmelser samt arbetsmiljöverkets krav på hygienrum, måtten är 2,40 x 2,10 meter. Det ska vara lätt att ta sig in och ut ur hygienrummet för rullstolsburen. I 18 lägenheter är det möjligt att komma direkt in i hygienutrymmet från den boendes rum och i 12 lägenheter är ingången till hygienrummet från hallen. Dörren till hygienrummet ska vara skjutdörr alternativt rotationsdörr. Kakel, helst matt på väggar. Kontrastfärg på kakel bakom tvättställ och wc-stol. Golvet ska vara halksäkert och samtidigt lätt att hålla rent.

Dusch och toalettstol bredvid varandra med plats för medarbetare att hjälpa denne på båda sidor om toaletten samt vid dusch.

Vid duschplatsen ska finnas horisontellt monterat uppresningshandtag 1000 mm från golvet med plats för medarbetare på båda sidorna om uppresningshandtaget, plan yta för duschpall eller mobil hygienstol. Duschslangen ska nå fram till toalettstolen. Fall mot golvbrunn anpassas till duschning i duschstol. Duschplatsen ska ha en skena och duschdraperi med mått anpassat till duschstol samt en medarbetare. Intill duschen ska finnas avställningsyta för tvål, schampo mm.

Värmeslingor för handdukar samt krokar för morgonrock och handdukar.

(Duschstol och duschdraperi ansvarar verksamheten för)

Höj- och sänkbar toalett, vid behov kan armstöd förskrivas individuellt, toalettpppershållare på vägg. WC-stol ska vara slät utan smutssamlade fickor. Sittring och lock ska gå att rengöra och tåla värmedesinfektion/desinfektionsmedel.

Tvättställ ska placeras så att medarbetare kan arbeta från båda sidor av tvättstället. Höj- och sänkbar tvättställ med stödhandtag/grepphandtag på konsol med framskjutet montage och avloppsrör i plast. Höj- och sänkbar mellan 600 mm och 900 mm; monteras på ca 820 mm höjd. Tvättstället ska ha en greppvänlig ettgreppsblandare, gärna i kontrastfärg. Stor spegel

(500x900mm) monterad med underkant 900 mm över golvet, och bör vara lutningsbar så boende i rullstol kan använda den också. Uppresningshandtag invid tvättställ.

Pelare med tvättmaskin/torktumlare. I hygienrummet ska finnas ett fast monterat högskåp för hygienartiklar. Högskåpet ska vara avdelat i två delar, nedre delen ska vara låsbar. Krokar för handdukar ska finnas vid toalett och tvättställ.

Tvål och spritdispenser, papperskorg samt trådkorg för förvaring av handskar och pappershanddukar alternativt torky. (förbrukningsmaterial ansvarar verksamheten för)

Viktigt med belysningen är rätt riktad och inte för svag, det ska också finnas ledljus som lyser dygnet runt.

Gemensamma funktioner för en enhet

Korridorer

I korridoren ska det finnas dag- och nattbelysning och listskydd. Golvet ska vara enfärgat och de boende bör få en vägledning åt vilket håll de ska gå för att komma till gemensamma utrymmen. I korridoren ska även finnas handledare som förenklar och är ett stöd vid t.ex. gångträning. Ledstråk som hjälp för synskadade

Ljus färgsättning med olika karaktär (kontrasterande färgsättning) för olika våningsplan/enheter. Vagg- och hörnskydd monteras där risk för ökat slitage eller påkörning föreligger.

Nattbelysning ska finnas. Eluttag vid fönster och sittplatser för trivselbelysning.

Mottagningskök

I mottagningsköket bereds frukost, eftermiddagskaffe och kvällsmål. Lunch serveras varm och tillagas i tillagningskök på Ringgården.

Öppet mottagningskök med köksö som innehåller lådor på minst en sida och uppfällbar arbetsskiva för den som sitter. Utformningen av köket ska tillgodose förvaring av torra livsmedel och färskvaror. Köket ska vara tydligt indelat i en ren sida för livsmedelhantering och smutsig sida för diskhantering. Plats för soppåse/sopsäck och väl tilltaget utrymme för källsortering (80 cm brett) på ören sida. Goda förvaringsmöjligheter för torr-, kyl- och frysvaror. Plats för mat-/serveringsvagnar i ren zon. Tappställe för sköljning av livsmedel ska vara skilt från tvättställ.

Köksinredningen ska ha två låsbara lådor och låsbart skåp för diskmedel. Gärna utdragbar hurts under bänkskiva för mer arbetsyta. Ugn och mikrovågsugn i arbetshöjd. Spis med spisvakt. Kyl- och frysskåp ska ha termometer och vara utformade för effektiv förvaring av större förpackningar och brickor. Låsbar kyl-/frys om dessa inte står innanför låst köksdörr.

Diskmaskin ska vara snabbgående och placerad ergonomiskt i kökets inredning.

Samtliga uttag ska ha timer. Skåp för förvaring av köksarbetskläder och diskhanddukar samt städskåp för städustrustning som bara används i köket.

Inbyggd sprithållare, Tvättställ och trådkorg för pappershanddukar ska finnas invid köksdörr, inne i eller omedelbart utanför köket.

Verksamheten kräver att samtliga maskiner tål en mycket hög belastning. I köket eller matsalen ska även finnas kommunikationsuttag för dator/telefon för medarbetare.

Matrum

Kök och matrum intill varandra med möjlighet till flexibilitet och uppdelning vid flera mindre bord. Varje matplats ska vara utformad med tanke att många av de boende är rullstolsburna eller har andra rörelsehinder. Plats för samtliga boende på enheten + medarbetare, (matplatser med rullstolsmått och assistansutrymme). Bord som går att "förlänga" genom att lägga i en skiva om man vill ha större. God allmänbelysning vid matbord. Möjlighet till handdesinfektion för boende och medarbetare ska finnas i matsalen, vilket lättast tillgodoses med ett tvättställ utanför köket.

Vardagsrum och tv-rum

I rummet ska finnas sittmöbler och plats för rullstolar och plats för aktiviteter. Det finns fördelar med att inreda ett separat TV-rum med kommunikationsuttag för TV, dator och telefon. Hörselslinga med förstärkare i alla rum gemensamma rum.

God allmänbelysning som kan anpassas efter olika ändamål. Eluttag eller lampputtag vid fönster för trivselbelysning.

Sköljrum och städrum

Sköljrum ska finnas på varje enhet och kunna i möjligaste mån nås utan att passera kök och matrum. Sköljrummet ska vara indelat i en smutsig och en ren sida och vara utrustad med spoldesinfektor och diskdesinfektor (en för hela vård- och omsorgsboendet) , diskbänkar utrustade i ett material som motsvarar godkända hygienkrav ex plåtbänk fördelat på en smutsig och en ren bänk. Maskiner ställs på ben/sockel för god ergonomi, höjd stäms av med verksamheten.

Låsbart skåp för kemikalier. Förvaringsskåp för rent gods, hyllor för förbrukningsmaterial. Hållare för förpackningar med handskar och engångsförkläden. Riskavfallsplats.

Nära dörren placeras tvättställ, tvål och spritdispenser samt trådbackar för pappershanddukar alternativt torky.

Sköljrummet kombineras med enhetens städ rum med plats för liten städvagn, låsbart städskaåp för rengöringsmedel samt utslagsback och tappställe med slang. Förvaring av städmateriel. Vagn för källsortering.

Golvbrunn, med löstagbart galler, som är lätt att rengöra.

Ljusramp samt ett flertal eluttag över arbetsbänk.

Förråd

När förråd med hyllor för förvaring av inkontinenshjälpmedel, engångsmateriel och mindre inventarier.

Expedition, medarbetare

På ett våningsplan delar två enheter på en gemensam expedition. På expeditionen ska finnas arbetsplatser och kommunikationsuttag för två datorer, telefon. Det ska finnas låsbara skåp för förvaring av medarbetarnas värdesaker och postfack. Skåp med hyllor.

WC, medarbetare

På varje enhet ska finnas toalett för medarbetare som innehåller toalett, tvättställ, spegel, tvål- och spritdispenser samt trådbackar för pappershanddukar alternativt torky

Tillagningskök

I tillagningsköket finns uppställningsplatser för mat- och transportskåp, diskrum med diskmaskin, diskgodsinlämningsbänk, Grovdiskrum med diskmaskin, kök och dietkök med kombiugn, stekbord, värmeugn, kylrum och frysrum med kylmöbler, renseri med tvättställ, köksförråd och torrförråd.

Expedition och pausrum för medarbetare med kommunikationsuttag för dator, telefon och plats för dokumentation, städrum med utslagsback, hyllor och plats för städutrustning.

Med egen ingång och vägg i vägg med tillagningsköket finns det kapprum, toalett och matsal och plats för ca 65 ätande gäster.

I källarplanet via trappa finns det omklädningsrum med tillhörande dusch samt tvättmaskin för att kunna tvätta arbetskläder.

I direkt anslutning till tillagningsköket finns lastkaj med skärmtak för varumottagning och uppställningsplats för vagnar. Sopprummet i direkt anslutning till uppställningsplatsen för vagnar.

Gemensamma utrymmen för hela vård- och omsorgsboendet, hemtjänst, hälso- och sjukvård samt tillagningskök**Klädvårdsrum**

Ett gemensamt klädvårdsrum för hela vård- och omsorgsboendet. Rummet ska vara indelat i en smutsig och en ren sida. Timer ska finnas på alla el-uttag, ett i anslutning till väggfast strykbräda. Verksamheten kräver att samtliga maskiner tål en mycket hög belastning.

Klädvårdsrummet ska vara rustat med tvättmaskin som är anpassad för vård och ska hålla vårdhygieniska krav på temperatur om 70 grader under minst 10 minuter, torkskåp, diskbänk med tvättho samt arbetsbänk med hyllplan för efterbehandling. Fiberadrasser ska kunna tvättas på vård- och omsorgsboende. Golvbrunn, med löstagbart galler samt upplyftbar brunnsil, som är lätt att rengöra.

Låsbart förvaringsskåp för tvättmedel. Hållare för förpackningar med handskar och engångsförkläden. Eventuellt linneskåp för gemensamma textiler, såsom dukar och liknande.

Säckhållare för tvätt och sopor. Dimensionerad ventilation med hänsyn till frekvent tvättning, följ tillverkarens anvisningar. Kraftförsörjning till maskiner i klädvårdsrum ska kunna brytas från en huvudbrytare invid dörren.

Tvättställ med tvål och spritdispenser samt trådkorg med pappershanddukar alternativt torky nära dörren.

Bad/Välmåenderum

Gemensamt för hela vård- och omsorgsboendet finns ett bad/välmåenderum. Golv och ventilation anpassas för diverse aktiviteter såsom bad i sittbadkar, träning/gymnastik, hårvård, fotvård, taktill stimulering och massage. Möjlighet att lyssna på musik eller få en trevlig pratstund. Taktravers för att underlätta förflyttning i rummet.

Aktivitetsrum/Samvarorum

Samvarorum som är centralt placerat och gemensamt för hela vård- och omsorgsboendet. Rum för social samvaro som uppmuntrar till aktivitet, upplevelser och inneträning. Rummet ska användas flexibelt för olika former av aktivitet exempelvis målning, keramik, bingo, träning mm. Golv och ventilation anpassas för olika aktiviteter såsom gymnastik, etc. Närliggande pentry med diskbänk, skåp och kylskåp för enklare förtäring. Hörslinga med förstärkare ska finnas i samvarorummet. Teknik för filmvisning ska finnas att tillgå, såsom projektor och bild/ljudöverföring från dator samt mikrofon och högtalare. Taktravers för att underlätta förflyttning i rummet.

Matsal/Samvarorum/cåfé

Gemensam matsal med skolans barn. Matsalen disponeras av skolans barn under måltider och mellanmål till barnen på fritidshemmet, övriga tider och helger för vård- och omsorgsboendets verksamhet. I lokalen finns ett litet café för boende och besökare.

Expedition, enhetschef

Centralt placerad expedition innehållande skrivbordsplats, kommunikationsuttag för dator och telefon. Plats för bord med fyra sittplatser. Skåp och hyllor utifrån behov. Kapphylla.

Expedition, hälso- och sjukvård

Gemensam expedition för sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och specialiserad undersköterska. Expeditionen ska ha fyra arbetsplatser med kommunikationsuttag för dator och telefon. Värdeskåp för medarbetarnas värdesaker. Arkivskåp (bredd 600/780, djup 440/620, brandklassat. Skåp och hyllor utifrån verksamhetens behov. Utrymme och uttag för laddning av mobiltelefoner beräknas utifrån antal sjuksköterskor i tjänst.

Läkemedelsskåp, bänkskåp med lådor för förvaring av mediciner och omlägningsmaterial, låsbar kyl för förvaring av kylvaror, diskbänk, riskavfallsplats.

Tvättställ och tvål- och spritdispenser samt trådbackar för pappershanddukar alternativt torky.

I anslutning till expeditionen finns tillgång till enskilt samtalsrum med exempelvis läkare eller anhöriga.

Expedition, adm.resurs

Arbetsplats och kommunikationsuttag för två datorer, telefon. Skåp och hyllor, och låsbara värdeskåp för medarbetarnas värdesaker.

Gemensam kopieringsplats för kopiator, skrivare för hela vård- och omsorgsboendet.

Expedition, hemtjänst

Arbetsplats och kommunikationsuttag för två datorer, telefon. Skåp och hyllor, och låsbara värdeskåp för medarbetarnas värdesaker.

Hjälpmedelsförråd

Hjälpmedelsförrådet är ett gemensamt förråd. Förrådet är indelat för nya hjälpmedel och använda hjälpmedel. Vägghyllor för förvaring av hjälpmedel.

Personalrum/Lunchrum/mötesrum

Rummet fungerar som både konferens/mötesrum och personalrum för totalt ca 30 medarbetare. Möblering för både måltider och vila (matbord och soffor). Köksdel med diskbänk, diskmaskin, kyl/frys och mikrovågsugnar, spis med timer samt plats för kaffeautomat. Bord och stolar. Mötesrum för APT-möten, utvecklingssamtal, utbildning mm. Vikvägg som vid behov kan indela rummet.

WIFI inom hela fastigheten, utrustning för video och telefonkonferens i rummet. Kommunikationsuttag för dator och telefon. Allmänbelysning (lysrör) i tak över arbetsbänk. Eluttag vid fönster och i hörn för trivselbelysning. (Utrustning för video och telekonferens och utrustning för WIFI tex router ansvarar verksamheten för)

Tvättställ med beslagning.

Omklädningsrum, Damer

Gemensamt omklädningsrum som inrymmer omklädningskåp, duschutrymme och toalett. Omklädningsrum till ca 50 medarbetare inklusive vikarier och studerande och är placerade i nära anslutning till personalrum och vilorum.

Låsbara skåp (minst 30 cm gärna 40 cm) med skiljevägg för att separera arbets- och personliga kläder. Sittplats framför skåp. Skåpen låses med hänglås. (Hänglås ansvarar verksamheten för)

Närförråd för arbetskläder. Hängare för ytterkläder.

Omklädningsrum, Herrar

Totalt 15 medarbetare inklusive vikarier, studerande, wc. Låsbara skåp (minst 30 cm gärna 40 cm) med skiljevägg för att separera arbets- och personliga kläder. Sittplats framför skåp. Skåpen låses med hänglås.

Närförråd för arbetskläder. Hängare för ytterkläder.

Vilrum/samtalsrum

Avskilt rum för medarbetare som behöver en säng dagtid. Sovplats för jourpersonal. Vilrummet är placerat i anslutning till wc. Vilrummet rustas med säng, bord och larm. Rummet fungerar även som samtalsrum. (Möbler ansvarar verksamheten för)

Gästrum

Rum för besökare och gäster. I rummet finns bänk, el-uttag och timer, hatthylla, plats för säng och ett litet bord. Hygienrum med wc, tvättställ, dusch, spegel, el-uttag, tvål- och spritdispenser samt trådbackar för pappershanddukar alternativt torky.

Lägenhetsförråd

Förvaringsförråd till respektive lägenhet. Varje förråd är ca 2 kvm per lägenhet.

Städrum

Gemensamt städförråd för hela vård- och omsorgsboendet med utslagsback och för förvaring av städvagn och städmaterial.

Gemensamma funktionskrav för hela vård- och omsorgsboendet

Möbler

Val av inredning till gemensamma utrymmen görs med hänsyn till målgruppen. Soffor och fåtöljer i vård- och omsorgsboende för äldre behöver vara lätta att ta sig i och ur och således ha fast stoppning, stadiga armstöd och inte alltför låg, lutande eller djup sittytta. Klädsel ska vara avtagbar och tvättbar i minst 70°C eller tåla annan tvättprocess. I vissa fall med material som inte brinner lika fort. Flamskydd om så krävs. Moderna avtorkningsbara tyger/textiler kan vara ett klokt alternativ.

Matplatser ska vara anpassade för rullstolsburna. Bord ska inte ha kantlist under. Borden ska ha ljustdämpande skiva. Rundade hörn på bord. Som sittmöbler runt bord är karmstolar att föredra, då armstöd kan vara en förutsättning för vissa personer att ta sig upp från sittande. Fristående skåp och hyllor bör ha rundade hörn och vara förankrade i vägg. Sängar för boende ska höj- och sänkbara som ska gå att sänka extra lågt. (Möbler ansvarar verksamheten för)

Traverser och takliftar

Takkonstruktionen ska klara installationer av traverssystem för taklift i följande utrymmen, i lägenheten, såväl hygienrum som vid sängplats, två motorer till 10 lägenheter samt i badrummet och samvarorum.

Plats på vägg för att sätta liftbygeln extra skydd monteras för att förhindra skador på vägg.

Placering av traverser behöver vara anpassat för att kunna flytta sängen vid omvårdnad och traversen ska passa ändå och studeras med hänsyn tagen till övriga eluttag och installationer i tak.

Tvättställ

Tvättställ ska finnas i lokaler för livsmedelshantering, läkemedelshantering, sköljrum samt alla wc-rum och omklädningsrum/personalrum. I anslutning till tvättställ ska det finnas vattentålig vägg med behållare för flytande tvål och handdesinfektionsmedel. Beslagen gäller även lägenheter.

Dörrar

Ytterdörrar ska uppfylla krav enligt BBR och försedda med tåligt ytskikt. Lägenhetsdörrar har brand- och ljudkrav (enligt BBR).

Tröskelfritt är grundregeln, släppligt till lägenheterna.

Entredörr, dörrar till enheterna och till boenderum ska ha tillräcklig bredd för att en säng med sänggrind ska få plats. Entré och dörrar i gemensamma utrymmen försedda med dörrautomatik.

Samtliga dörrar och luckor ska ha greppvänliga handtag med runda former (inte trycken där boende måste vrida upp och sedan ner trycket för att kunna låsa). Dörrvred till skölj-/desinfektionsrum bör utformas så att dörren kan öppnas utan behov av händerna.

Dörrstopp bör placeras på vägg istället för golv eller golvsockel.

Dörrsignal till egna dörren ska kunna kopplas ur från insida av lägenhet. Namnskylt på ytterdörr.

Funktionsprogram för yttre utforming samt entreér**Entré**

Entré med skärmtak och porttelefon. Entrén ska kunna fungera som väntrum för rörelsehindrade och det ska finnas möjlighet för angöring med transporter som ambulans, färdtjänst och taxi. Entrén ska ha dörrautomatik till ytterdörr med väl placerad armbågskontakt i rullstolshöjd. Mattor och skrapgaller fälls ned i golvet.

Skyltning ska ge besökaren snabb vägledning.

Vid entrén ska finnas postboxar för den post som levereras till fastigheten.

Båda våningsplanen ska kunna nås av alla. En hiss i vård- och omsorgsboendet ska ha öppningsmått, djup och bredd som medger sängtransport. Hissens manöverpanel ska ha stora tydliga knappar anpassade för personer med synnedsättning och det ska finnas en nedfällbar sits i hissen.

Trapphuset ska utformas med raka trappor och förses med vilplats. Första och sista trappsteget ska förses med en avvikande färg. Handledare ska starta minst 300 mm före trappsteget och fortsätta oavbrutet även runt vilplan.

Rullstolsvätt

I anslutning till transportingången ska möjlighet ges till enklare rengöring av rullstolar och andra hjälpmedel. Det ska finnas spolslang för rengöring av transporthjälpmedel, el-uttag för laddning av elrullstolar och tryckluftskompress för torr rengöring av rollator/rullstolar. Ytan ska tåla vattenstänk och avspolning av golv. Golvbrunn med sandavskiljare under skrapgaller. Plats för uppställning och laddning av motoriserade rullstolar (16A-uttag, höjd 800 mm över golvet).

Varumottagning.

För hela byggnaden ska finnas en varumottagning som nås utifrån av olika varuleveranser. Hämtning ska kunna ske inifrån. Golvbeklädnaden ska klara framkomlighet med varuvagnar av olika slag. Närhet till hiss för transport mellan våningar. Spolslang för rengöring.

Porttelefon .Närhet till tvättställ med dispenser för sprit och tvål, trådkorg för pappershanddukar alternativt torky.

Förråd säsongsförråd

Gemensamt förråd för hela vård- och omsorgsboendet, avsett för utemöbler, dynor, julgran, belysning mm.

Funktionskrav på färgsättning och materialval

Färgsättning

För att skapa en lättorienterad miljö bör personer med synnedsättning och demenssjukdomar ses som normgivande. En kombination av lugn, vägledning och tydlighet eftersträvas i färgsättningen. Kulörer och kontraster som underlättar att orientera sig i miljön och skapar harmoni. Det ska vara lätt att se skillnad mellan golv, väggar och tak genom att kontraster skapas mellan ytorna. Markerade dörrar och handledare. Dörrar och foderlister behandlas efter funktion. Lägenhetsdörrarna behöver lätt kunna urskiljas från väggen, lämpligen genom avvikande färg på dörrbladet. Även korridorer och dörrar till gemensamhetsutrymmen behandlas på liknande sätt. Övriga dörrar, som företrädesvis används av medarbetare (expeditioner etc.) kan falla in med väggfärg. Ytskiktet ska generellt vara av icke bländande karaktär. Matt kakel ska väljas till våtrum och kök (en avvikande färg bakom wc-stol eller handfat är att rekommendera). Golv ska inte vara för mönstrade och ej heller mörka. Stora färgskillnader på golv liksom tvärgående friser undviks.

Material

Material till vård- och omsorgsboenden ska alltid väljas med hänsyn till högt slitage och behov av frekvent rengöring. Lättskötta och enkelt tvättbara material i god kvalitet är grundregeln. Viktigt med material som utöver synen även stimulerar andra sinnen såsom hörsel, känsel och doft. Till exempel trä, läder, textil och metall ger tydliga sinnesintryck som kan hjälpa till orientering och minne. Interiören ska också ge intryck av hemmiljö, varför varma ombonade färger bör väljas på väggar, golv och textilier. Belysning, färgsättning och inredning måste betraktas som en helhet och samverka med övrig miljöutmaning. Dagsljus och utformning av fönster och deras placering ska därför beaktas.

Fönster och glas

Alla öppningsbara fönster på vård- och omsorgsboendet ska vara rustade med säkerhetsanordning i form av lås. Minst ett öppningsbart fönster och mörkläggningsgardiner i lägenheterna. (mörkläggningsgardiner ansvarar verksamheten för) Glasdörrar och glaspartier kan vara svåra för personer med demenssjukdom att uppfatta, alla ytor som ger reflexer kan störa och förvirra. Glaspartier kan döljas med draperi. Generöst insläpp av dagsljus är av stor betydelse för boende som har svårt att komma ut av hälsoskäl eller på grund av funktionshinder. Av samma anledning ska låg fönsterbröstning eftersträvas i lägenheter och gemensamhetsytor, så att utblickar möjliggörs även för

sittande eller liggande personer. I glasningens utformning behöver dock även risken för insyn samt trygghetsaspekter vägas in. Fönsterglasets ska vara av god säkerhet.

Fönstervred ska vara lågt placerade med hänsyn till rullstolsburna. Stora öppningsbara fönster inom dessa utrymmen ska alltid ha vred som är lätt att demontera om fönster behöver säkras.

Balkongdörrar utrustas med cylinderlås. Till gemensamma balkonger ska dörrar försees med dörrautomatik.

Fönsterdörr till gemensam uteplats/balkong ska utföras som dubbeldörr med handtag på båda dörrbladen och fritt passagemått om 1400 mm. Fönsterdörrar i markplan ska vara lås- och öppningsbara från in- och utsida (dubbelcylinder) samt försedd med kanalisation och karmöverföring för stängningskontroll.

Säkerhetsanordningar samt vädringsbeslag (överkant) ska finnas på alla öppningsbara fönster och balkongdörrar.

Alla fönster och balkongdörrar ska utrustas med mellanpersienn, mörkläggningsgardiner eller motsvarande. Vridstång till persienn ska vara förlängd för att nå från rullstol. Balkonger samt fönster i lägenheter och gemensamhetsytor mot solsida ska utrustas med markiser. Reglering av markiser bör ske inifrån.

Ljus och belysning

Belysningen i såväl lägenheter, gemensamma lokaler och verksamhetslokaler ska ge en väl avvägd fördelning mellan god bländfri belysning och riktat ljus. I lägenheterna ska finnas hall- och badrumsbelysning i tak och ovanför sängplats samt uttag för fönsterbelysning. Hygienrummet i varje lägenhet ska ha ledljus som lyser dygnet runt för bättre orienteringsförmåga. I samvarorumen och korridorer ska allmänbelysningen vara dimringsbar.

Medarbetarna ska ha god allmän belysning, dag som natt, samt kompletterande arbetsbelysning, vid exempelvis omläggningar i boendes lägenhet.

Det ska finnas bra belysning utomhus vid entrén, runt fastigheten, parkeringsplats och cykelställ.

Belysningsplanering bör delas upp på generell belysning, som tillgodoser allmängiltiga baskrav, och en individuell som tillgodoser enskilda personers särskilda behov. Belysning ska vara välanpassad för synsvaga.

Golv

Homogen vattentät plastmatta är grundstandarden i vistelseutrymmen, klinkers är lämpligast i entréer och andra utrymmen med hårt slitage. Sockel uppvik ska utföras vid matta, hållkärlssocklar vid klinkersgolv alternativt klinkerssockel. I gemensamhetsutrymmen bör övervägas om det kan vara lämpligt med vackrare golvmaterial, såsom trämönstrad plastmatta av god kvalitet.

Golv ska hålla en dämpad kulör, men inte vara för mörka. Ett diskret mönster är att föredra framför helt enfärgat golv med hänsyn till skrap och småskador. Färg och mönster får dock

inte försvåra upptäckten av fläckar och spill. Golvet får heller inte ge upphov till bländande reflexer.

Golv bör dämpa ljud från steg, stolskrap och dylikt, men behöver avge tillräckligt ljud från orienteringskäpp. Av arbetsmiljöskäl ska golven inte vara så hårda att de blir tröttande att gå på. De ska dock inte vara så mjuka att det blir tungt att köra rullstol eller rullator på. Dessa avvägningar får göras beroende på typ av lokal. Kraven är viktigast att tillgodose i korridorer och allmänna utrymmen.

Inga nivåskillnader eller snubbelkanter mellan golv i olika rum får finnas. På skrapgaller bör springorna vara högst 5 mm breda. Skrapgaller och liknande ska vara försänkta i golv.

Funktionskrav på teknik och säkerhet

Skalskydd

Skalskydd ska lägst uppfylla försäkringsbolagets krav samt brandskyddsmyndighetens krav. Avsteg kan göras där myndighetskrav eller verksamhetens art så kräver. Generellt ska samtliga avsteg godkännas av kommunens försäkringsbolag.

Brandskydd

Enligt lagstiftning och brandskyddsdocumentation av sakkunnig. Vård- och omsorgsboendet utformas efter BBR:s verksamhetsklass 5B.

Brandlarm installeras i hela fatigheten samt kopplas till brandförsvaret. Brandlarmet ska vara kopplat till det interna larmsystemet. Vid brand i viss lägenhet eller område ska detta framgå hos medarbetarnas larmmottagare. Inom lägenhetsplanen är det önskvärt med tyst larm som endast medarbetarna ser på mottagare/telefondisplay. Detta måste dock alltid förankras hos brandmyndighet först.

Med hänsyn till olika funktionsnedsättningar hos de som uppehåller sig i byggnaden krävs särskilt goda möjligheter till enkel utrymning – vanlig nivå i byggnormer är inte alltid tillämpbara. Utrymningsvägar ska automatiskt låsas upp vid larm. Dörrar i brandcellsgränser ska ställas upp på magnethållare och dörrar stängas med en dörrstängningsknapp enligt standard SS-EN 179. Till lägenhetsdörrar bör uppställning med freeswing utföras, kopplat över brandlarmet. Detta studeras i varje enskilt fall av byggnation. Utrymningsbeslag ska vara enligt standard SS-EN 179.

Låssystem

Låssystemet ska uppfylla höga krav för såväl fastighetens skal som de enskilda enheterna och lägenheterna. Till skalskydd ska tagg och kod tillämpas.

Låsningsfunktionerna varierar över dygnet. Medarbetarna har en telefon som används till alla skåp och dörrar och läkemedelsskåp. Inga nycklar behöver lämna fastigheten. Låssystemet ska godkännas av brandmyndigheten så att fungerande utrymning säkerställs.

Lägenhetsdörren ska inte vara låst från insidan men från utsidan för att förhindra obehöriga att ta sig in. Lägenhetsdörren ska öppnas med tagg. Dörren ska på enkelt sätt kunna ställas i öppet läge om den boende så önskar.

Vid entén och varumottagningen ska det finnas porttelefon

Larm

På vård- och omsorgsboendet ska det finnas ett internt kallelselarm med central ledningsfunktion. Larmet ska var flexibelt med tillbehör som är enkla att individanpassa efter såväl den boendes som medarbetarnas behov. Lägenhetsdörrarnas lås ska vara kopplade till larmet.

Den boende ska ha en larmknapp som kan bäras på armen eller runt halsen. Den boende ska ha full täckning i hela huset från radiokällan och kunna larma från alla platser i inomhusmiljön samt enhetens utemiljö.

Varje sovdel och WC utrustas med knapp för nödsignal i golvnivå. Det kan även finnas en rörelsedetektor, vilken tillkopplas då lägenheten har larmet på.

Medarbetare ska bära telefoner med tydliga displayer som talar om vilka rum som larmar. Det ska även finnas en verbal avlyssningsfunktion. Det ska tydligt framgå vem som larmat och vid vilken tidpunkt larmet utlösts. Efter åtgärd ska informationen lagras i systemet.

Medarbetare ska kunna ringa in till den boendes rum och få talkontakt med den boende via telefonen när denne har larmat. Medarbetare ska kunna prata med varandra via telefonen.

Vid installation ska enheten kunna välja om telefonerna ska kunna användas för externa samtal. Det ska finnas möjlighet att ge larmsignaler olika karaktärer. Externa samtal bör ha en annorlunda signal så att medarbetarna kan skilja den från larmsignalen. Även nödlarm ska ha en annorlunda signal. Telefonernas display ska visa olika färg för olika typer av larm.

Det ska vara påbyggnadsbart och dimensionerat så att inga larm riskerar att hamna i kö och/eller falla bort samt dimensioneras för att kunna hantera inkoppling av ytterligare utrustning, exempelvis dörrlarm, sänglarm mm.

Huvudentrén ska kunna öppnas via medarbetarens larmtelefon och det ska vara möjligt att via larmtelefonen kunna prata med den som står i entrén. Porttelefonen ska ha en ringsignalfunktion till varje enhet. Inbrotts- och överfallslarm ska kunna kopplas till larmtelefonen. Hisslarm och brandlarm ska kunna tas emot på telefonerna och vara adresserat.

(Utrustning till larmsystemet ansvarar verksamheten för.)

El/Tele/Data/Teknik

Det finns ett stort intresse inom sektor stöd - och omsorg för att ge människors vardag lite bättre och tryggare boende där teknik kompletterar mänsklig hand. På Ringgården ska det vara nyckel fritt och mobilt arbetssätt ska vara rådande genom lämplig och anpassad teknik. WIFI i hela fastigheten och teknik som utgår utifrån individuella behov, där olika funktioner kan kopplas på utifrån önskemål och behov. Exempelvis kan boende genom larm knapp på armen kunna öppna dörren, larma och prata med medarbetarna, sensorer för rörelse för att undvika fallskador, GPS-larm som talar om var den boende befinner sig, digital trygghetskamera, sensorer för exempelvis dörrar, fönster, spis, kaffebryggare.

I lägenheterna ska möjlighet till mobil dokumentation finnas för att underlätta arbetet. Ett stöd- och kommunikationsverktyg som förenklar, strukturerar och kvalitetssäkrar

medarbetarnas arbete kring vårddokumentation, intern kommunikation, som också gärna innehåller funktioner med medicinsignering, insatssignering och rapportering. System som underlättar rapportering och dokumentation mellan medarbetare och olika professioner. (utrustning för mobil dokumentation och larm ansvarar verksamheten för)

Möjlighet till videouppkoppling i mötesrum och grupprum. I lägenheterna och gemensamhetslokaler ska det finnas uttag för data, kabel-tv, TV och telefon.

Reservkraftverk

Ringgårdens vård- och omsorgsboende ska förses med ett eget reservkraftverk.

Ljudmiljö och akustik

Lägenheterna ska uppfylla ljudkrav inklusive stegljudsisolering enligt BBR. Expeditioner, klädvårdsrum och personalrum ska ljudmässigt avskiljas så att överhörning och ljudstörningar minimeras. Arbetsmiljöverkets föreskrifter på stegljuds- och bullernivå ska följas. Ljudabsorbenter i tak ska monteras för att ge god akustisk miljö för boende som har nedsatt hörsel. Kompletta hörslingssystem ska monteras i vård- och omsorgsboendets matsal och samvarorum.

Expedition för chefer, sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter ska ha ljudklass för sekretessamtal.

Ventilation och temperatur

Inom vård- och omsorgsboendet ska god klimatanläggning installeras enligt rekommendationer från specialister inom området.

Enheterna ska ha möjlighet att reglera fast temperatur (med hänsyn till ekonomi och miljötänk) för att ge en god inomhusmiljö under hela året.

Varje lägenhet samt avskilda sällskapsrum och expedition ska styras individuellt via rumstemperaturgivare, styrenhet och styrventiler för kyla och värme.

Funktionskrav på utemiljö och sophantering

Utemiljön

Transporter av tvätt och mat och övriga leveranser liksom sophantering ska vara åtskilda från de boendes entré.

Fastighetens utemiljö ska vara anpassad till personer med kognitiv svikt, intellektuella funktionshinder och syn- och hörselskador. Trygghet är av stor vikt, vilket måste beaktas i såväl markplanering som planering av belysning.

Utemiljön måste vara lättframkomlig, gångytor bör vara asfalterade eller liknande underlag och nivåskillnader ska undvikas för att underlätta för den som sitter i rullstol eller går med rollator. Gångytor ska vara så breda att en mindre snöröjningsmaskin lätt kan komma fram. Möjlighet finns till gångstråk utan "återvändsgränd" inom fastighetens båda gårdsmiljöer, därutöver finns en befintlig gångyta runt fastigheten att nyttja. En trädgård med örter, kryddor, bär och blommor att plocka, växter av olika strukturer, former, färger, dofter och

vattenutsmyckning för att stimulera alla sinnen och väcka minnen. I en av gårdsmiljöerna finns en pergola som erbjuder viss skyggning och samtidigt ger plats och möjlighet att njuta av omgivningarna. Sittbänkar och platser för samvaro och vila finns strategiskt placerade. Att vila utomhus påverkar hälsan positivt på ett helt annat sätt än vila inomhus. Stängsel ska kamoufleras med till exempel häckar eller buskar så att boende inte känner sig instängda. Plats för flaggstång och julgran.

Inglasade uteplatser

Genom att glasa in uteplatserna utanför Rönnen och Björkens vardagsrum så kan utevistelsetiden förlängas och ytorna användas bättre.

Inglasade balkonger

Tak och inglasade balkonger förlänger vardagsrummen på Eken och samtidigt skyddar från blåst och stark sol. De gemensamma balkongerna kan göras helt eller delvis inglasade. Vid inglasning ska glaset gärna med solfilter inte gå längre än 600 mm från golvet (eventuellt frostat) för att undvika fallkänsla. Tröskelhöjd mellan dörr och golv ska följa lagstiftningens tröskelhöjd. Med minimerad nivåskillnad följer risk för inläckage av snö och väta, varför tak krävs över åtminstone del av balkongen. Dörr med samma mått som till lägenheterna. Gemensamma balkonger ska ha låsbara dörrar och vara rymliga med sittplatser för flera. På balkonger bör god allmänbelysning väljas.

Parkeringsplatser

I direkt anslutning till vård- och omsorgsboendet ska plats för handikapparkering finnas. I nära anslutning till fastigheten ska även finnas parkeringsplatser i erforderlig omfattning till verksamhetens tjänstebilar och besökare .

Cykelparkering

Det ska finnas cykelparkering under tak med belysning i erforderlig omfattning.

Soprum

Vård- och omsorgsboendet genererar stora mängder avfall och kräver utrymmen som motsvarar krav på effektivitet ur medarbetarsynpunkt, utrymme, hygien och miljömedvetenhet.

Soprummet är ett utrymme för källsortering av fastighetens sopor. Smittfarligt avfall ska hanteras i ett separat låsbart utrymme i anslutning till soprummet. Golvet ska vara tåligt och lättstädade ytor, spolbart golv. Alla ytor ska tåla desinfektionsmedel.

Det ska finnas tvättställ, tvål- och spritdispensär samt trådkorg för pappershanddukar, vattenkran med slang för regöring, utslagsback och golvbrunn.